

Eva Hlaváčková: Kompenzační strategie ve výuce češtiny jako cizího jazyka

Ústav českého jazyka a teorie komunikace
Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
Praha 2015

posudek vedoucího diplomové práce

Diplomová práce E. Hlaváčkové je věnovaná významné a u nás nepříliš zpracované problematice, a sice kompenzačním strategiím ve výuce češtiny pro jinojazyčné mluvčí. Tuto skutečnost je třeba zdůraznit již v úvodu, neboť pokládám pojednání o daném tématu nejen za velmi přínosné, ale také značně náročné.

V teoretické části diplomové práce postupuje autorka účelně od vymezení pojmu komunikační kompetence a komunikační metoda ke kompenzačním strategiím, jak jsou charakterizovány ve Společném evropském referenčním rámci pro jazyky i v popisech úrovní češtiny jako cizího jazyka A2 a B1. Za velmi podnětnou pokládám třetí kapitolu, v níž se diplomantka věnuje terminologickým otázkám a klasifikaci kompenzačních strategií v zahraniční odborné literatuře. Je škoda, že místy nepodává jednoznačné vymezení zmiňovaných pojmů (srov. např. s. 31: „*Pokud student využívá strategie dosažení, snaží se tak zvýšit své možnosti, aby dosáhl původně zamýšleného komunikačního cíle.*“) a že v závěru této kapitoly čtenář postrádá autorčino stanovisko a hodnotící komentář.

Velmi zajímavá je empirická část předložené diplomové práce, zejména otázka identifikace jednotlivých typů kompenzačních strategií; dostatečně ilustrativní jsou i ukázky jednotlivých druhů strategií, které diplomantka získala rozbořením mluvených i psaných materiálů.

Uvítal bych, kdyby se diplomantka při obhajobě diplomové práce vyjádřila i k těmto bodům:

- 1) Do jaké míry lze stanovit naučitelnost kompenzačních strategií a roli jazykového talentu (schopnosti) jednotlivce?
- 2) Které kompenzační strategie se používají nejčastěji a z jakého důvodu?
- 3) Mění se charakter (a proporce) kompenzačních strategií se stoupající úrovní komunikační kompetence mluvčího? Jaká je situace v oblasti češtiny jako cizího jazyka?
- 4) Jaká je spolehlivost vyčlenění jednotlivých druhů kompenzačních strategií?

Co se jazykové stránky týče, mám určité výhrady k některým formulacím (s. 11 „*kdy došlo k jakémusi převratu v jazykové výuce aj.*“). Celkově však pokládám předloženou diplomovou práci za zdařilou, konstatuji, že splňuje všechny požadavky na ni kladené. Doporučuji ji proto k obhajobě a navrhuji hodnocení v rozmezí výborně – velmi dobře.

V Praze dne 25.8.2015

doc. PhDr. Milan Hrdlička, CSc.
Ústav bohemistických studií FF UK